

Ezt a vitát azonban korántsem tartom eldöntöttnek a fentiekkel. A Dávid Ferenc iratainak tanulmányozása az Iván László teljesen eredeti elmélete alapján újból meg kell hogy induljon. Még ha az elmélet helytelennek is bizonyulna, értékét még akkor sem veszítené el, mint a Dávid krisztológiájának megértése körüli zavarok eloszlatására alkalmazott ragyogó gondolat.

Iván Lászlónak azt tanácsolom, hogy mondja föl a barátságot a németjeivel. Álljon a saját lábára; mert van mire. A magyar nyelv tisztaságára is ügyeljen. Csak ott használjon idegen szót, ahol az elkerülhetetlen. Ki kell gyomlálni minden „fundálást” és „intendálást.” Ha a jövőben arra törekszik, hogy a benne levő vallásos értékeket a magyar (és nem a német) eszejárása szerint kifejezze, a vallásos megújodást sóvárgó unitáriusok zavartalanabb örömmel fogják üdvözölni.

Debrecen.

Balázs Ferenc.

Maghintő.¹

Fején tüzes Napfény-koszorú ragyog.
Érdes markát csókolja aranyló búza:
döngő lépte alá ősrítmust ver a rög,
míg a szent maghintő-jármot huzza.

Hösin kilendült karja, míg a forró Föld
aranyló vérét sugárzón szórja szét:
fenn a pacsirta-nótás, kék Égben,
öröm dörzsöli Isten fénylő szemét.

Hulló verejték-esőjén zöldül a vetés,
szétszórt erejére áldást az Égből kér,
Záporvert sorsán csirázik a Jövő,
s benne marad meg tisztán a vér.

Napkeltét fogadó, ős Erőkirály!
Ki a föld szívét frissíti minden Tavaszon:
az Isten küldte Őt, hogy nyütt városok
kormos nyakába kenyér-tarisznyát akasszon.

Gyallay-Papp Sándor.

---

¹ Szerzőnek most megjelent „Zug a rengeteg” c. verskötetéből.

Néhány megjegyzés Balázs Ferenc vallásos nevelésére vonatkozólag.

Az „Unitárius Egyház“ 1935 jun.-jul. 15. számában Balázs Ferenc, úgy vélem, összegezi a vallásos nevelés nagy kérdéseit „A vallásos nevelés célja“ cím alatt. (*Vallásos és nem vallás-erkölcsi* nevelés. Nála nyilván megszűnik a kettő közötti disztinkció. Ez a két különálló, de egymásra ható és egymást szervesen kiegészítő világ összevegyül, mint a modern fizikában a tér és idő fogalma. A négy dimenziós világban nem beszélnek térről és időről, hanem tér-időről és idő-térről.) Megjegyzéseim e cikkben foglaltakra vonatkoznak. Miután nézetét nagy vonásokban fejt ki s bővebb, első kézből szerzett adatokkal nem rendelkezem, írásom nehézségekbe fog ütközni. Ha tévedek, jóhiszeműségből tévedek.

„A vallásos nevelés célja: egyszerűen, vallásossá lenni“, azaz, „beleilleszkedni az isteni rendbe.“ Ez célozza, 1. „Az egyéniség erőinek egymással összhangban való kifejlesztését.“ (Ezzel a felfogással a görög gondolkozóktól, akik ősatyjai a harmonia-elméletnek, le napjainkig mindenki egyetért) 2. „Szeretettel és az isteni lelket mindenben megérző elszakíthatatlan ragaszkodással kapcsolódni össze a világ dolgaival, élőlényeivel s mindennek betetőzéseképen az idők folyamán mind tisztábban előtűnő isteni lélekkel, Istennel.“ Más szóval kifejleszteni az intézményes vallások korlátain felülálló vallásos egyén típusát, az univerzális embert a személyes vallásos tapasztalatokon keresztül. Rávezetni az egyént, hogy első kézből és nem a hagyomány sokszor túl sűrű, sokszor túl gyér szövésű szítáján átszűrt anyagból alkossa meg világ felfogását. Megadni a lehetőséget, hogy az egyén átélje az alkotás extatikus hangulatát s részt vegyen, akarata szerint, a folyton istenesülő világ kialakításában. Gyönyörű ideál. De nekünk számot kell vetnünk azzal, hogy egy egyház keretén belől élünk, melynek végső célja egybehangzó a Balázs Ferenc elgondolásával ugyan, de speciális elhelyezkedésénél fogva bizonyos határvonalakat huz meg. Nekünk mindent s így az